

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. március 30.
(OR. en)

7765/22

ENER 115
ENV 306
CONSOM 76
COMPET 199
IND 98
MI 242

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2022. március 30.
Címzett:	Jeppé TRANHOLM-MIKKELSEN, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	C(2022) 2026 final
Tárgy:	A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE A környezettudatos tervezésre és az energiacímkézésre vonatkozó munkaterv (2022–2024)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a C(2022) 2026 final számú dokumentumot.

Melléklet: C(2022) 2026 final

Brüsszel, 2022.3.30.
C(2022) 2026 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

A környezettudatos tervezésre és az energiacímkzésre vonatkozó munkaterv (2022–2024)

{SWD(2022) 101 final}

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

A környezettudatos tervezésre és az energiacímkezésre vonatkozó munkaterv (2022–2024)

1. BEVEZETÉS

Az elmúlt hónapokban az EU-ban tapasztalható **energiapiaci feszültségek** határozottan felhívják a figyelmet azokra a kockázatokra és költségekre, amelyek az importált fosszilis tüzelőanyagoktól való nagymértékű függéssel járnak, amit Oroszország Ukrajna elleni támadása tovább súlyosbít. Az energiaárak, tekintettel az európai polgárokra és vállalkozásokra gyakorolt tényleges hatásukra, ismét a politikai figyelem középpontjában állnak. Ez azonban **nem Európa első energiaválsága, és valószínűleg nem is az utolsó, hacsak nem növeljük a rezilienciát** a zöld átállásba történő beruházások fokozásával és ezáltal az energiahatékonyság előtérbe helyezésével¹. A jelenlegi dekarbonizált energiakapacitások messze nem képesek kielégíteni az összes energiaszükségletet, és ilyen körülmények között az alacsonyabb energiafogyasztás azonnali hozzájárulást jelenthet. A jövőt tekintve az energiamegtakarítás egy olyan költségoptimalizált, reziliens energiarendszer kialakításának szerves részét képezi, amely mindenki számára megfizethető energiaszolgáltatásokat tud nyújtani és kezelni tudja az energiaszegénységet². Az energiahatékonyság központi szerepet játszik majd a RePowerEU tervben is, amelynek májusig történő előterjesztésével az uniós vezetők megbízták a Bizottságot.

A környezettudatos tervezésre és az energiacímkezésre vonatkozó uniós szakpolitikák e menetrend kulcsfontosságú részét képezik. Olyan egységes piaci szabályokról van szó, amelyek megkönnyítik és kevésbé költségessé teszik a vállalkozások, a polgárok és a kormányok számára, hogy hozzájáruljanak a tiszta energiára való átálláshoz, és elérjék az uniós energiahatékonysági célkitűzéseket, illetve megvalósítsák az európai zöld megállapodás tágabb célkitűzéseit, többek között a körforgásos gazdaságra vonatkozó menetrendet. Üzleti lehetőségeket teremtenek és növelik a rezilienciát azáltal, hogy harmonizált szabályokat állapítanak meg az „energiafogyasztást befolyásoló termékekre” vonatkozóan olyan szempontok tekintetében, mint az energiafogyasztás, a vízfogyasztás, a kibocsátási szintek és az anyaghatékonyság, ösztönzik a fenntarthatóbb termékek iránti keresletet és kínálatot, miközben **jelentősen csökkentik az energiafelhasználói kiadásokat: a becslések szerint a megtakarítás 2021-ben meghaladta a 120 milliárd EUR nagyságú összeget, majd 2022-ben elérheti ennek kétszeresét**³.

¹ A Bizottság (EU) 2021/1749 ajánlása (2021. szeptember 28.) az energiahatékonyság elsődlegességéről: az elvektől a gyakorlatig – Iránymutatások és példák az energiaágazatban és azon túl történő döntéshozatalban való végrehajtáshoz.

² Vö. továbbá: [Javaslat – A TANÁCS AJÁNLÁSA a klímasemlegességre való méltányos átállás biztosításáról](#), COM(2021) 801.

³ Vö. Bizottsági szolgálati munkadokumentum.

A meglévő uniós környezettudatos tervezési szabályokban rejlő lehetőségeken belül, illetve szinergiában az energiahatékonyságra való összpontosítással, ez a munkaterv a korábbi munkaterv⁹ példáját követve és a körforgásos gazdaságra vonatkozó 2020. évi cselekvési tervvel⁴ összhangban megerősíti **a környezettudatos tervezés körforgásos jellegének szempontjait**. Így már a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendelet hatálybalépése és a környezettudatos tervezésről szóló jelenlegi irányelv felváltása előtt meg lehet vizsgálni az anyaghatékonysági szempontokra vonatkozó új termékspecifikus követelményeket, és ez meg is fog történni. Ez várhatóan az energiafogyasztást befolyásoló termékek körforgásos jellegének további javulását, illetve környezeti és éghajlati lábnyomának általános csökkenését, valamint az EU rezilienciájának megerősödését eredményezi.

Mind **a környezettudatos tervezésről szóló irányelv**⁵, mind **az energiacímkézés keretének meghatározásáról szóló rendelet**⁶ meghatározza az egyes termékcsoportokra vonatkozó intézkedések elfogadásának kritériumait. Előírják továbbá, hogy a prioritásokat **rendszeresen frissített gördülő munkatervekben** kell meghatározni, amelyek számba veszik az elért eredményeket, és indikatív prioritásokat tartalmaznak az energiafogyasztást befolyásoló új, mérlegelendő termékcsoportok vonatkozásában.

Ez a terv a környezettudatos tervezésről szóló első irányelv és a korábbi (a 2009–2011⁷, a 2012–2014⁸ és a 2016–2019⁹ közötti időszakra vonatkozó) munkatervek elfogadása óta végzett munkára épül, de kiterjed az energiacímkézés keretének meghatározásáról szóló rendeletben előírt munkára is, amely meghatározza a meglévő címkék esetében az energiaosztályok felülvizsgálatára vonatkozó határidőket, és számba veszi az energiacímke-köteles termékek európai adatbázisával (a továbbiakban: EPREL) kapcsolatban elért eredményeket. Végezetül a terv a **gumiabroncsok címkézésével** kapcsolatos hasonló munkára is kiterjed, bár konkrét jögalapra épül¹⁰.

Az e munkatervvel egyidejűleg elfogadott, a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendelet a környezetbarát tervezésről szóló irányelvet a termékek szélesebb körére alkalmazandó rendelettel fogja felváltani, és lehetővé teszi a szabályozott termékekre vonatkozó fenntarthatósági követelmények további kiterjesztését. Az új rendelet hatálybalépéséig a végrehajtás a jelenlegi irányelv keretében folytatódik. **Ez a dokumentum az energiafogyasztást befolyásoló termékekre összpontosít**, és meghatározza azok prioritásait és tervezését. Bemutatja a közvetlenül alkalmazandó uniós jogszabályok e jelentős részének végrehajtásával, egységes szerkezetbe foglalásával és továbbfejlesztésével kapcsolatos termékspecifikus és

⁴ https://ec.europa.eu/environment/strategy/circular-economy-action-plan_it

⁵ A 2009/125/EK irányelv.

⁶ Az (EU) 2017/1369 rendelet.

⁷ COM(2008)0660 végleges.

⁸ SWD(2012) 434 végleges.

⁹ COM(2016) 773 final.

¹⁰ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2020/740 rendelete (2020. május 25.) a gumiabroncsok üzemanyag-hatékonyság és más paraméterek tekintetében történő címkézéséről.

horizontális munkát. A jövőben, a fenntartható termékek környezettudatos tervezéséről szóló rendelet (a továbbiakban: ESPR) elfogadását követően az energiafogyasztást befolyásoló termékekkel kapcsolatos munka beépül a szélesebb körű ESPR-munkatervekbe, és továbbra is kiemelt hangsúlyt kap.

Jelenleg mintegy 50 intézkedés hozzávetőlegesen 30 energiafogyasztást befolyásoló termékcsoportot szabályoz. Ezek több milliárd, évente forgalomba hozott termékre vonatkoznak¹¹, és napi szinten közvetlen hatást gyakorolnak a beszállítókra, kiskereskedőkre, vállalkozásokra és fogyasztókra. Az **EU teljes végső energiafelhasználásának** mintegy fele az e jogszabály hatálya alá tartozó termékekhez kapcsolódik.

A munkaterv elkészítése rámutatott arra, hogy **továbbra is jelentős, költséghatékony megtakarításokra van lehetőség a hatály új energiafogyasztást befolyásoló termékekre való kiterjesztésével.** Ugyanakkor a legutóbbi munkaterv végrehajtásából levont egyik fő tanulság az, hogy **e szakpolitikai terület előnyeinek teljes körű kiaknázásához jobban össze kell hangolni az ambíciókat és az erőforrásokat,** mind a szakpolitikák uniós szintű végrehajtása, mind pedig a tagállamok piacfelügyeleti erőfeszítései tekintetében.

2. A SZAKPOLITIKÁK BECSÜLT HATÁSAI

A környezettudatos tervezés hatásvizsgálatáról szóló legutóbbi jelentés¹² becslése szerint a környezettudatos tervezésre és az energiacímkezésre vonatkozó uniós szabályok kumulatív hatása 2020-ban **7 %-kal, azaz évi 1 037 TWh-val csökkentette az EU primerenergia-igényét** (kb. 170 Mt CO₂-egyenértéknek megfelelő ÜHG-kibocsátáscsökkentés), s ebből a gáz mintegy 16 milliárd m³-t tesz ki. A jelenleg hatályos intézkedésekből származó energiamegtakarítás az elkövetkező években **jelentősen nőni fog,** különösen a készlet forgási időszakának köszönhetően, amely a 2021–2030 közötti időszakban átlagosan meghaladja az 1 500 TWh/évet. 2020-ban az energiamegtakarítás több mint 60 %-a a lakossági szektorból, 24 %-a a tercier ágazatból, 10 %-a pedig az ipari ágazatból származott. Az uniós szabályok 2020-ban évi 60 milliárd EUR (az EU GDP-jének mintegy 0,4 %-a) – háztartásonként 210 EUR/év – energiafogyasztói előnyt biztosítottak. Hasonlóképpen, a változatlan politikát feltételező forgatókönyvhöz képest 2020-ban mintegy évi 21 milliárd EUR többletbevétel jelentkezett a vállalkozásoknál, és ez a becslések szerint 2030-ra évi 29 milliárd EUR nagyságú összegre nő. Ez 2020-ban több mint 320 000 közvetlen új munkahelynek (2030-ra 430 000 új munkahelynek) felel meg. Ezek a **becslések a 2021. évi áremelkedés előtti energiaárakon alapulnak** (vö. a bizottsági szolgálati munkadokumentummal).

¹¹ Becslések szerint 2020-ban mintegy 3 milliárd, intézkedések hatálya alá tartozó terméket, köztük 1,5 milliárd fényforrást, 880 millió elektronikai terméket, 350 millió gumiabroncsot és 240 millió egyéb terméket értékesítettek az EU-27-ben.

¹² A környezettudatos tervezés hatásvizsgálatáról szóló 2020. évi jelentés: <https://data.europa.eu/doi/10.2833/72143>

A környezettudatos tervezés hatásvizsgálata felhasználja az Eurostat adatait, többek között az energiamérlegeket (nrg_bal_c) és a háztartások végsőenergia-fogyasztásának lebontását (mennyiségek) (nrg_d_hq).

Általánosabban, az IEA egy közelmúltbeli tanulmánya¹³ kimutatta, hogy a hosszú távú szakpolitikával rendelkező országokban a készülékek jelenleg jellemzően 30 %-kal kevesebb energiát fogyasztanak, mint egyébként. A legrégebben működő operatív programok – például az USA-ban és az EU-ban – a becslések szerint évente **mintegy 15 %-kal csökkentik a teljes villamosenergia-felhasználást (ami az uniós program esetében a jelenlegi uniós szélenergia-termelésnek vagy a fotovoltaikus panelek általi energiatermelés 2–3-szorosának felel meg).**

Egy Eurobarométer felmérés kimutatta, hogy **az uniós fogyasztók túlnyomó többsége (93 %) felismeri az uniós energiacímkét,** és a 79 %-ukat befolyásolja a készülékek megvásárlásakor¹⁴. A legújabb tudományos kutatások¹⁵ megerősítik, hogy az osztályozott címkék, például az uniós energiacímke, nagyobb hatást gyakorolnak a fogyasztói magatartásra, mint az alternatív dizájnok.

3. A JELENLEGI HELYZET ÉS A KORÁBBI MUNKATERVEKBŐL LEVONT TANULSÁGOK

A hatályos intézkedések áttekintése elérhető az interneten¹⁶. 2022. március 1-jétől a környezettudatos tervezésről szóló rendeletek 29 termékcsoporthoz, az energiacímkézéssel szemben pedig 15 termékcsoporthoz vonatkoznak. A játékkonzolokra és képezelő berendezésekre vonatkozóan sor került az iparág önkéntes megállapodásainak elismerésére. A felek az érintett termékek csökkenő piaci részesedése miatt 2020-ban megszüntettek egy régebbi megállapodást az összetett set-top boxokra vonatkozóan (ezekre a termékekre továbbra is vonatkoznak a készenléti és kikapcsolt üzemmódbeli energiafogyasztásra vonatkozó horizontális szabályok¹⁷).

Ezt a munkatervet a legutóbbi, 2016. évi munkatervben¹⁸ meghatározott prioritások és munka terén elért eredmények részletes ismertetése kíséri. **Sok eredményt sikerült elérni,** ideértve a legfontosabb fogyasztási cikkek, hűtőszekrények, mosógépek, televíziók és fényforrások energiacímkéinek korszerűsítését, valamint a szerverektől kezdve az elektromos motorokig számos termék környezetbarát tervezésére vonatkozó követelmények elfogadását. **E munka mintegy 40 %-a azonban még folyamatban van,** és a jelenlegi tervezési időszakot is érinti. A lezárt munkafolyamatok közül sok nem vezetett új szabályok elfogadásához, hanem azért ért véget, mert a Bizottság úgy döntött, hogy nem folytatja a munkát, vagy legalábbis egyelőre nem folytatja a jogalkotást, vagy azért, mert a részletes vizsgálatok azt mutatták, hogy a lehetőségek kisebbek vagy nehezebben kiaknázhatók, mint eredetileg gondolták, vagy mert más prioritások érvényesültek a korlátozott személyzeti erőforrások összefüggésében – vagy e kettő

¹³ „Achievements of Energy Efficiency Appliance and Equipment Standards and Labelling Programs: 2021 update”: <https://www.iea-4e.org/projects/eestl-achievements-reports/>

¹⁴ 492. sz. Eurobarométer felmérés, 2019. május: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2238>

¹⁵ <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC127006>

¹⁶ https://ec.europa.eu/info/energy-climate-change-environment/standards-tools-and-labels/products-labelling-rules-and-requirements/energy-label-and-ecodesign_en

¹⁷ Az 1275/2008/EK bizottsági rendelet.

¹⁸ (SWD(2022) 101)

kombinációja miatt. **Az ilyen megszakított munkafolyamatok többek között az ablakokat, kézszáritókat, kompresszorcsomagokat és elektromos vízforralókat érintik**, mert a bennük rejlő korlátozott vagy nehezen kiaknázható lehetőségeket nem lehetett a rendelkezésre álló adminisztratív erőforrásokkal kiaknázni.

A meglévő szabályok rendszeres felülvizsgálatának és kiigazításának szükségessége – annak biztosítása érdekében, hogy **a piaci és technológiai fejlemények fényében** továbbra is relevánsak, hatékonyak és a célnak megfelelőek maradjanak – **a jobb szabályozás egyik alapelve**. E tény elismeréseként a környezettudatos tervezésről és az energiacímkézéssel szülő valamennyi rendelet, valamint a keretjogszabályok külön felülvizsgálati záradékokat tartalmaznak, amelyek jogi határidőket szabnak meg a Bizottság számára felülvizsgálatok benyújtására vagy felülvizsgált rendeletek elfogadására. A szükségtelen késedelmek elkerülése érdekében a Bizottság ezért egyedi intézkedéseket fogad el egyes termékcsoportokra vonatkozóan, amikor azok készen állnak, kivéve, ha kivételes körülmények ezt nem indokolják¹⁹.

Az egyik legfontosabb tanulság az, hogy **az ilyen kritikus „karbantartási” erőfeszítésekhez** szükséges összesített erőfeszítés idővel jelentőssé válik a jogszabályok hatályának bővülésével (a termékek és a követelménytípusok tekintetében), és hogy **ezt a munkát jobban figyelembe kell venni a prioritások meghatározásakor**. Ellenkező esetben **késedelmekhez vezet, amelyek jelentős következményekkel járnak az elmaradt előnyök tekintetében**. Ez volt az **Európai Számvevőszék** által 2019-ben végzett ellenőrzés egyik fő megállapítása²⁰. Három kiválasztott termék esetében az ellenőrzés megállapította, hogy az előkészítő folyamat a várt 3,5 év helyett 8, 7, illetve 6 évet vett igénybe. A „karbantartási” munka ezért a munkaterv egyik kiemelkedő eleme. A Bizottság ugyanakkor törekedni fog a folyamat egyszerűsítésére azáltal, hogy a felülvizsgálati tanulmányokat beépíti a „back-to-back” értékelésekbe/hatásvizsgálatokba, és jobban összehangolja a konzultációs fórumon folytatott megbeszéléseket az általános minőségi jogalkotási folyamattal.

Az elmúlt időszak másik fontos tanulsága a környezettudatos tervezéssel és az energiacímkézéssel kapcsolatos **műszaki szabványosítási munka kulcsfontosságú szerepe**. A Törvényszék 2018 évi, a porszívók vonatkozásában az energiacímké-rendeletet megsemmisítő ítélete²¹ rámutatott arra, hogy a rendeletek esetében jogvitákra kerülhet sor, ha kétségek merülnek fel azzal kapcsolatban, hogy a vizsgálati feltételek reprezentatívak-e a tényleges használati feltételek szempontjából. Ugyanakkor egy újabb és kapcsolódó ítélet²² egyértelműen megerősítette, hogy a vizsgálatoknak is pontosnak és megismételhetőeknek kell lenniük. Tekintettel a technológiák és a felhasználói magatartás sokféleségére, az e kritériumok közötti jó kompromisszumot jelentő módszereket tartalmazó harmonizált szabványok időben történő

¹⁹ Vö. az (EU) 2017/1369 rendelet 16. cikkének (4) bekezdésével.

²⁰ 01/2020. számú különjelentés: A környezettudatos tervezés és az energiafogyasztási címkézés terén az uniós fellépések jelentősen hozzájárulnak az energiahatékonyság javításához, ugyanakkor komoly késedelmek és gyakori szabálytalanságok is jellemzik őket.

²¹ A Törvényszék 2018. november 8-i ítélete, T- 544/13 RENV.

²² A Törvényszék 2021. december 8-i ítélete, T- 127/19.

kidolgozása eredendő és gyakran nehéz, erőforrás-igényes kihívás. Az új uniós szabványosítási stratégia²³ intézkedéscsomagot javasol annak érdekében, hogy az európai szabványosítási rendszer működőképesebbé és dinamikusabbá váljon, a szabványokat ismét a reziliens, környezetbarát és digitális egységes uniós piac középpontjába helyezze, és megerősítse az európai szabványosítási rendszer globális szerepét.

4. TERMÉKSPECIFIKUS PRIORITÁSOK AZ ELKÖVETKEZŐ ÉVEKBEN

4.1. A jelenlegi intézkedések áttekintése

A Bizottságnak 2024 vége előtt 38, 2025-ben pedig további 8 felülvizsgálatot kell előterjesznie vagy elfogadnia, amelyeket következőképpen előzetesen meg kell kezdeni (vö. a bizottsági szolgálati munkadokumentumban szereplő listával). Ezek a felülvizsgálatok együttesen komoly lehetőségeket kínálnak további energia- és anyaghatékonysági megtakarításokra: egy hozzávetőleges első becslés szerint **legalább 170 TWh (kb. 600 petajoule (PJ) vagy kb. 15 millió lakás hőigénye) további megtakarítást eredményezhetnek a használat során**, amit az anyaghatékonysághoz/körforgásos gazdasághoz kapcsolódó **további előnyök egészítenek ki**, de ezek is jelentős erőfeszítést jelentenek, és meghatározóak a jelenlegi munkaterv keretében végzett munka szempontjából.

A Bizottság három fő csoport alapján kívánja rangsorolni a felülvizsgálatokkal kapcsolatos munkát a következő indokolások alapján:

- **fűtő- és hűtőberendezések**; az épületkorszerűsítési program összefüggésében a Tanács felszólította a Bizottságot, hogy *„gyorsítsa fel a fűtő- és hűtőberendezésekkel kapcsolatosan végzett munkát az energiacímkék mielőbbi felülvizsgálata révén”*²⁴. Ez a munka valóban döntő mértékben hozzájárul majd az épületek dekarbonizációjához és a szennyezőanyag-mentességi cselekvési tervhez²⁵ a zöld megállapodás általános célkitűzéseinek részeként, és ezek a termékek azok, amelyek az összes szabályozott termék közül a legnagyobb energiafogyasztással rendelkeznek,
- egyéb termékcsoportok, **amelyek energiacímkéje felülvizsgálat tárgyát fogja képezni**²⁶; a fogyasztóknak továbbra is bízniuk kell abban, hogy az uniós energiacímke releváns és naprakész segítséget nyújt a döntéshez; ezért fontos a fennmaradó „rég” energiacímkék időben történő felülvizsgálata és frissítése, ami az EPREL által kínált új funkciók teljes körű kihasználásához is szükséges,
- **bizonyos egyéb olyan felülvizsgálatok**, amelyek jelentős további megtakarítási potenciállal rendelkeznek az energia- vagy anyagmegtakarítás tekintetében, amelyek régóta esedékesek, vagy amikor bizonyos körülmények egyértelműen vagy sürgősen felülvizsgálatot tesznek szükségessé (például vízszivattyúk, ventilátorok, külső tápegységek).

²³ COM(2022) 31 final, 2022.2.2.

²⁴ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/eu_renovation_wave_strategy.pdf

²⁵ COM(2021) 400 final, 2021.5.12.

²⁶ Szárítógépek, szellőztetőberendezések, háztartási főzőkészülékek.

4.2. A korábbi munkatervek alapján megkezdett új, még nem lezárult intézkedések

A korábbi munkatervek – tárgyfelmérési tanulmányok és előzetes becslések alapján – sor került az olyan termékek azonosítására, amelyek esetében a környezettudatos tervezésre és az energiacímkézésre vonatkozó intézkedések a legígéretesebbnek tűntek. E munkafolyamatok némelyike még folyamatban van, és a várható további előnyök miatt átkerül a jelenlegi munkatervbe.

Jelentős előrelépés történt a környezettudatos tervezésre vonatkozó követelmények megvalósíthatóságának értékelése, valamint a **mobiltelefonokra és táblagépekre** vonatkozó energiacímkézési rendszer megvalósíthatóságának értékelése terén. A követelmények hatással lennének az energiahatékonyságra és az anyaghatékonyságra (tartósság, javíthatóság, korszerűsíthetőség és újrafeldolgozás). A rendeletek elfogadására várhatóan 2022 végéig kerül sor.

Hasonlóképpen előrehaladott állapotban van a **fényelektromos napelemmodulok, inverterek és rendszerek** környezetbarát tervezésére vonatkozó követelmények és energiacímkézés megvalósíthatóságának értékelése, beleértve a szénlábnyomra vonatkozó esetleges követelményeket.

Ami a **képkalkító berendezéseket** illeti, a Bizottság értékelte az önkéntes megállapodásnak az ágazat képviselői által javasolt felülvizsgálatát, és arra a következtetésre jutott, hogy a felülvizsgálat elfogadása nem érné el a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervben meghatározott célkitűzéseket, és nem tekinthető úgy, hogy megfelel az önszabályozó²⁷ eszközökre vonatkozó iránymutatásoknak, különös tekintettel a fogyasztási cikkek lehetséges újrafelhasználására. A körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervben bejelentetteknek megfelelően a Bizottság megkezdte az erre a termékcsoporthoz vonatkozó szabályozási intézkedések előkészítését.

A Bizottság célzott IKT-tanulmány révén folytatja az **IKT-termékekkel** kapcsolatos horizontális munkát a 2016–2019 közötti időszakra vonatkozó munkatervben történt bejelentésnek megfelelően²⁸. Az első rész bizonyítékokkal szolgált a több IKT-termékcsoporthoz teljesítményére és lehetséges megtakarításaira vonatkozó, a jelenlegi munkatervet megelőzően elvégzett előkészítő tanulmányhoz²⁹. A második rész az IKT-termékek általános (többek között a konnektivitásuk és az adatátvitel miatti) energiafogyasztásával, az anyaghatékonysággal és a viselkedési szempontokkal foglalkozik, adott esetben a szabályozásuk leghatékonyabb módjainak meghatározása céljából. Az értékelésnek figyelembe kell vennie az egyes termék kategóriákra jellemző technológiai fejlődés ütemét.

²⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016H2125&from=EN>

²⁸ <https://susproc.jrc.ec.europa.eu/product-bureau/product-groups/522/home>

²⁹ Például vállalati hálózati berendezések, kis hálózati berendezések otthoni és irodai használatra, összekapcsolt otthoni audio- és videoberendezések.

Ezzel párhuzamosan a Bizottság folytatja az **intelligens energiaipari berendezésekkel** kapcsolatos munkát annak érdekében, hogy megteremtse a keresletoldali rugalmasság lehetőségét a lakossági és szolgáltatási ágazatban. Mivel a korábbi tanulmányok szerint a fő problémát az interoperabilitás jelenti, a Bizottság önkéntes megközelítés révén elő kívánja mozdítani a piac koherens fejlődését és az ipar nyílt szabványokhoz való csatlakozását³⁰. Ez a munka **több más cselekvési területhez is kapcsolódik**, köztük néhány olyanhoz, amelyekkel az **energia digitalizációjával foglalkozó jövőbeli cselekvési terv**³¹ részletesebben fog foglalkozni.

4.3. A gumiabroncsok címkézésével kapcsolatban előírt konkrét feladatok

A **gumiabroncsok címkézéséről szóló rendelet** értelmében a Bizottságnak számos konkrét feladatot kell ellátnia, többek között a következőket:

- 2022 júniusáig felhatalmazáson alapuló jogi aktust kell elfogadnia **az újrafutózott gumiabroncsokra vonatkozó új tájékoztatási követelmények** bevezetéséről, feltéve, hogy rendelkezésre áll a megfelelő vizsgálati módszer. A módszer azonban még nem áll rendelkezésre, de folyamatban van a kidolgozása. Az újrafutózás **jelentős megtakarítási potenciált jelent az olaj** és egyéb anyagok tekintetében,
- felhatalmazáson alapuló jogi aktust kell elfogadnia **a kopásra/futásteljesítményre vonatkozó címkézésről**, feltéve, hogy rendelkezésre áll a megfelelő vizsgálati módszer, **hozzájárulva a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv mikroműanyagokra vonatkozó szélesebb körű fellépéséhez**. A módszer azonban még nem áll rendelkezésre, de folyamatban van a kidolgozása,
- koordinálnia kell a **gumiabroncs-címkézéséről szóló rendelet szerinti vizsgálatok laboratóriumok közötti összehangolásával** kapcsolatos munkát, ami jelentős hatással van a könnyű- és a nehézgépjárművek CO₂-kibocsátására vonatkozó uniós jogszabályokra is. A legfrissebb jelentés 2021 decemberében jelent meg³²,
- bár a **rendelet felülvizsgálatára** a tervek szerint 2025-ig kerül sor, az ágazat jelezte, hogy elő kell mozdítani azt, mivel most egyértelműen szükség van a Bizottság által eredetileg javasolt, de a Parlament és a Tanács által a legutóbbi felülvizsgálat során nem támogatott **felülvizsgálatára**.

4.4. A tanulmányozandó, energiafogyasztást befolyásoló új termékcsoportok indikatív jegyzéke

Ez a munkaterv egy olyan részletes előkészítő tanulmányt követően készült, amely magában foglalta számos lehetséges munkaterület átvilágítását, valamint a polgárokkal és az érdekelt

³⁰ <https://ses.jrc.ec.europa.eu/development-of-policy-proposals-for-energy-smart-appliances>

³¹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13141-Az-energiaagazat-digitalizalasa-unios-cselekvési-terv_hu

³²https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/energy_climate_change_environment/standards_tools_and_labels/documents/egla_report_2021_final.pdf

felekkel folytatott széles körű konzultációt. További részletek a kísérő szolgálati munkadokumentumban találhatóak.

Az előkészítő tanulmányban sor került a **31 legígéretesebb jelölt** listájának összeállítására a további munka céljából (beleértve a korábban már tanulmányozott, de eddig nem szabályozott termékeket). Az előzetes becslések alapján ezek együttesen **1 000 PJ, azaz 278 TWh új potenciális megtakarítást jelentenek a használati fázisban 2030-ban, ami az EU 2020. évi primerenergia-felhasználása mintegy 2 %-ának felel meg³³. Az anyagok beágyazott energiájával kapcsolatos becsült potenciál ugyanolyan nagyságrendű** (és nagymértékben függ a tartósságra vonatkozó horizontális intézkedések hatályára és szigorúságára vonatkozó feltételezésektől, de más előnyökhöz is kapcsolódik). **Fontos, hogy a hatás idővel növekedni fog** azáltal, hogy a termékkészlet fokozatosan az új követelményeknek megfelelő egységekre cserélődik. A 31 termékből álló csomagból kiindulva sor került egy szűkebb lista (lásd az alábbi táblázatot) meghatározására, amely olyan termékeket tartalmaz, amelyekkel kapcsolatban a **Bizottság feltáró vizsgálatokat kíván kezdeményezni**. Előnyben részesültek azok a termékek, amelyek a legnagyobb energia- és/vagy anyaghatékonysági potenciállal rendelkeznek, ugyanakkor más kritériumok tekintetében is jó értékelést kaptak, és amelyek esetében az érdekelt felek visszajelzései nem vetettek fel komoly kétségeket a siker kilátásait illetően, az alábbiak szerint.

Termékcsoport	Energiamegtakarítási potenciál, 2030 (a felhasználási szakaszhoz vagy az anyaghatékonysághoz kapcsolódóan)	Szemponatok ³⁴
Alacsony hőmérsékletű kibocsátók (radiátorok, konvektorok)	170 petajoule (PJ) (használati szakasz)	A legnagyobb energiamegtakarítási potenciál, amely fontos az épületkorszerűsítési program/az épületek dekarbonizációja szempontjából
Professzionális mosodai készülékek	33 PJ (használati szakasz)	Korábban tanulmányozták ³⁵ , és a műszaki szabványosítás terén elért haladás fényében érettebbnek tűnik
Professzionális mosogatógépek	20 PJ (használati szakasz)	Korábban tanulmányozták ³⁶ , és a műszaki szabványosítás terén elért haladás fényében érettebbnek tűnik
Egyetemes külső	12–27 PJ (beágyazott)	Kapcsolódik az egységes töltőkre vonatkozó kezdeményezéshez, a meglévő EPS-rendelet

³³ Felhívjuk a figyelmet arra, hogy ezek a megtakarítások nem halmozhatók a 2016–2019 közötti időszakra vonatkozó munkatervben ugyanarra az évre megadott adatokkal.

³⁴ [További részletek a bizottsági szolgálati munkadokumentumban olvashatók.](#)

³⁵ A 2012. évi munkaterv említi először.

³⁶ Ugyanott.

tápegység (EPS)		felülvizsgálatának részeként fog sor kerülni rá ³⁷
Elektromos járművek töltője	11 PJ (használati szakasz)	2030 után a potenciális megtakarítások évente csaknem 76 PJ-ra növekednek 2050-re. Ezért észszerű megfontolni a követelmények meghatározását, mielőtt nagy mennyiségű, potenciálisan nem hatékony töltő telepítésére kerül sor.

5. HORIZONTÁLIS SZEMPONTOK

5.1. Hozzájárulás a körforgásos gazdasághoz

Bár az energiafogyasztást befolyásoló termékek környezetbarát tervezésére irányuló munka középpontjában természetesen az energiahatékonyság áll, az idők során – különösen a körforgásos gazdaságra vonatkozó első cselekvési terv³⁸ óta – egyre inkább más szempontokat is figyelembe vettek és integráltak. A tartósságra vonatkozó egyes meglévő követelmények mellett számos, 2019-ben elfogadott intézkedés³⁹ tartalmaz a körforgásos gazdasággal kapcsolatos új elemeket, amelyek a javíthatóságra, az újrafeldolgozhatóságra, az életciklus végi szétszerelés megkönnyítésére és az újrahasználatra vonatkozó követelményeket tartalmazznak (vö. a kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentumban szereplő példákkal).

Ezzel párhuzamosan a Bizottság M/543. számú szabványosítási kérelmét⁴⁰ követően az Európai Szabványügyi Bizottság és az Európai Elektrotechnikai Szabványügyi Bizottság (CEN-CENELEC) véglegesítette az energiafogyasztást befolyásoló termékek anyaghatékonysági szempontjaira vonatkozó horizontális szabványokat. Ezek közé tartoznak a tartósságra, az újrafeldolgozhatóságra, a javítási, újrafelhasználási és korszerűsítési képességre, az újrafeldolgozott tartalomra stb. vonatkozó horizontális szabványok⁴¹. Ezek alapul szolgálhatnak az energiafogyasztást befolyásoló termékekre vonatkozó termékspecifikus anyaghatékonysági szabványok kidolgozásához.

A javítási, újrafelhasználási és korszerűsítési képességre vonatkozó szabvány (EN 45554) alapján a Bizottság Közös Kutatóközpontja javítási pontrendszert dolgozott ki. A Bizottság jelenleg vizsgálja, hogy milyen lehetőségek rejlenek a releváns termékek esetében történő

³⁷ Annak ellenére, hogy a külső tápegységek már szabályozás tárgyát képezik, az „univerzális” tápegységek új termékcsoportot jelentenek a szükséges kritériumok/jellemzők meghatározásához szükséges elemzés relevanciája és specifikus jellege miatt. A folyamatban lévő felülvizsgálathoz lásd: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13351-Kulso-tapegysegek-kornyeztudatos-tervezes-es-tajekoztatasi-kovetelmenyek-felulvizsgalat_hu

³⁸ COM(2015) 614.

³⁹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_5895

⁴⁰ <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/mandates/index.cfm?fuseaction=search.detail&id=564>

⁴¹

https://standards.cenelec.eu/dyn/www/f?p=205:32:0:::FSP_ORG_ID,FSP_LANG_ID:2240017,25&cs=10B7B067CC7107748A52C1C034BB4CFD3

bevezetésre, lehetőség szerint konkrét termékek, például okostelefonok és táblagépek energiacímkején való tájékoztatás formájában. Ez a munka úttörő jellegű, és valószínűleg világszerte jobb irányba befolyásolja az ipari gyakorlatokat.

Emellett folyamatban van az energiafogyasztást befolyásoló termékek környezettudatos tervezésére vonatkozó módszertan (MEErP – vö. a mellékletben) felülvizsgálata annak érdekében, hogy az egyes termékcsoportokra vonatkozó előkészítő vagy felülvizsgálati tanulmányok során szisztematikusabban lehessen figyelembe venni a körforgásos gazdaság szempontjait.

A soron következő munka során a körforgásos gazdaságra helyezett nagyobb hangsúly felé mutató tendencia folytatódni fog az eddigi tapasztalatokon alapuló releváns követelmények integrálásával, különös tekintettel a 2019. évi intézkedések végrehajtására. Ezeket a követelményeket támogatná a módszertan fejlődése és a szabványosítási lehetőségek bővülése, és hozzá kellene járulniuk a fenntartható termékek környezetbarát tervezésére vonatkozó új jogszabályi keretre való átálláshoz.

A jövőt tekintve a Bizottság tovább fogja vizsgálni annak lehetőségét és megfelelőségét, hogy több termékspecifikus követelményt állapítson meg a következő szempontok vonatkozásában:

A követelmény tipológiája	Energiamegtakarítási potenciál, 2030 (a felhasználáshoz vagy az anyaghatékonysághoz kapcsolódóan)
Újrafeldolgozott tartalom	160 PJ (anyagtartalom)
Tartósság, formver és szoftver	Legalább 175–1 052 PJ (anyagtartalom)
Ritka, környezeti szempontból releváns és kritikus fontosságú nyersanyagok	Nagy erőforrás-potenciál

A követelmények elméletileg valamennyi energiafogyasztást befolyásoló termékre alkalmazandók; célzott előkészítő tanulmányokra lesz szükség a lehetséges szabályozási megközelítések szempontjából legrelevánsabb termékkategóriák meghatározásához.

5.2. Szabványosítási munka

Ahhoz, hogy a környezetbarát tervezési követelményeket vagy a termékeknek a jellemzőiken alapuló címkézését érvényesíteni lehessen, egyértelműen meg kell határozni, hogy egy adott termék esetében hogyan történik a teljesítmény meghatározása, és azt hogyan lehet tesztelni. Ebből a célból a megfelelő vizsgálati módszereket meghatározó harmonizált műszaki szabványok segíthetik a gyártókat abban, hogy a jogi követelményeknek való megfelelés igazolásához élvezzék a „**megfelelőség vélelmezését**”, amennyiben az ott meghatározott módszereket alkalmazzák. A műszaki szabványosítási munka a végrehajtás létfontosságú, de

gyakran figyelmen kívül hagyott része, és a közelmúlt tapasztalatai azt mutatják, hogy fontos ezt a munkát az új vagy felülvizsgált rendeletek előkészítésével párhuzamosan a lehető leghamarabb megkezdeni. A szabványosítási kérelmeket csak a megfelelő környezetbarát tervezési vagy címkézési rendeletek elfogadását követően lehet véglegesíteni és elfogadni. A kidolgozásuk ideális esetben ezt megelőzően kezdődik, hogy a rendeletek elfogadását követően időben be lehessen fejezni őket, tekintettel arra, hogy magának a szabványnak a kidolgozásához jellemzően mintegy 27 hónapra van szükség. A teljes folyamat általában jóval hosszabb időt vesz igénybe, beleértve a szabványosítási kérelem előzetes elfogadását, illetve a szabványok ezt követő értékelését és jóváhagyását a Hivatalos Lapban való hivatkozás tekintetében. Amennyiben az elfogadás időpontjában nem állnak rendelkezésre az összes lényeges szempontra kiterjedő harmonizált európai szabványok, elképzelhető, hogy a végrehajtási intézkedéseknek átmeneti módszereket kell tartalmazniuk.

Új szabványosítási kérelmeket kell írni a legtöbb, ha nem az összes kidolgozás alatt álló, új vagy felülvizsgált rendelet esetében. A közelmúltban **világításra, elektronikus kijelzőkre, kereskedelmi hűtésre és háztartási hűtésre** vonatkozó kérelmek benyújtására került sor vagy jelenleg zajlik ezek kidolgozása. Számos más termékcsoportra vonatkozó szabványtervezeteket dolgoztak ki régebbi megbízások alapján.

5.3. Az energiacímke-köteles termékek európai adatbázisa (EPREL)

Az energiacímke-köteles termékek európai adatbázisa (EPREL) a Bizottság által létrehozott és működtetett adatbázis. 2019. január 1-jétől a szállítók (gyártók, importőrök vagy meghatalmazott képviselők) **jogi kötelezettsége, hogy az európai piacon történő forgalomba hozatal előtt regisztrálják az energiacímkézési szabályok hatálya alá tartozó termékeket az EPREL-ben.**

A jogszabályoknak megfelelően az EPREL az alábbi célokat szolgálja:

- **a nyilvánosság tájékoztatása** a forgalomba hozott termékekről, azok energiacímkéiről és a termékismertető adatlapokról,
- **a piacfelügyeleti hatóságok támogatása** az energiacímkézésre (és a gumiabroncs-címkézésre) vonatkozó jogszabályok szerinti feladataik ellátásában, beleértve azok érvényesítését,
- a termékek **energiahatékonyására vonatkozó naprakész információk benyújtása a Bizottsághoz** az energiacímkék felülvizsgálatához.

A nyilvános interfész⁴² közelmúltbeli, 2022. márciusi „béta verziójának” elindítását követően az EPREL-ből származó információk egyre inkább **támogatni fogják a zöld megállapodással kapcsolatos egyéb szakpolitikák végrehajtását** is. Az EPREL-adatok mostantól minden olyan értékelés természetes kiindulópontját képezik, amely arra vonatkozik, hogy adott termék esetében mely energiacímke-osztályok tartoznak a két legmagasabb energiahatékonysági osztályba vagy magasabb osztályba. Ez a kritérium jelenleg számos uniós szakpolitika működőképessé tételéhez használatos, többek között az **állami ösztönzőkkel**⁴³, a fenntartható

⁴² <https://eprel.ec.europa.eu>

⁴³ Vö. az (EU) 2017/1369 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével.

magánszektorbeli beruházásokkal⁴⁴, a zöld közbeszerzéssel⁴⁵, valamint egyes, energiacímkével ellátott, meghatározott energiacímkének és adott esetben az alacsony részecskekibocsátásra vonatkozó kritériumoknak megfelelő termékekre vonatkozó kedvezményes héamértékekkel kapcsolatban⁴⁶.

Az EPREL olyan jellemzőkkel is rendelkezik, amelyek **megkönnyítik a beszállítók és a kiskereskedők számára a megfelelést.** A beszállítók dönthetnek úgy, hogy a beépített címkegenerátorra támaszkodnak annak érdekében, hogy a termék teljesítményére és jellemzőire vonatkozóan megadott értékeken alapuló, megfelelő formátumú grafikus címkékepeket kapjanak. A kiskereskedők a címkék vagy termékismertető adatlapok online megjelenítésekor hivatkozhatnak az EPREL-re, többek között felhasználói program interfészekon (API-k) keresztül, minimálisra csökkentve ezáltal a naprakész, koherens és többnyelvű információk bemutatására irányuló erőfeszítéseket.

Bár az EPREL működik, vannak olyan fontos **funkciók, amelyekkel 2022-ben foglalkozni kell** a fent említett célkitűzések elérése érdekében. A következők tartoznak ide:

- egy külön erre a célra létrehozott **internetes portál, amely egységes hozzáférési pontként szolgál majd, és célzott tájékoztatást nyújt** a polgároknak, a nemzeti hatóságoknak, a beszállítóknak, a kereskedőknek és a politikai döntéshozóknak (2./3. negyedév),
- a felhasználói interfész és **a piacfelügyeleti hatóságok rendelkezésére álló eszközök** fejlesztése a tevékenységeik egyszerűsítése érdekében (3. negyedév),
- **a műszaki dokumentáció szerkezetének átalakítása** a szállítók regisztrációs tevékenységének egyszerűsítése és annak a megfelelési hatóságok általi elemzésének megkönnyítése érdekében (1–3. negyedév),
- egyes termékcsoportok vonatkozásában **a felülvizsgált rendeletek végrehajtásának** megkezdése és lehetőség szerint **új termékcsoportok** (fotovillamos eszközök, okostelefonok/táblagépek) **hozzáadása** (4. negyedév).

Ezenkívül meg kell vizsgálni **az EPREL-hez vagy annak egyes jellemzőihez való hozzáférés konkrét harmadik országok** – különösen a vámunió vagy az Energiaközösség részét képező országok – **gazdasági szereplői és esetleg hatóságai számára történő engedélyezésének** feltételeit és módozatait. Az ilyen fejlemények konkrét módozatait és következményeit azonban gondosan elemezni kell, elő kell készíteni, és – végül – általánossá kell tenni, és ez nagyon rövid távon nem lehetséges.

⁴⁴ Vö. az alábbiakkal: a fenntartható tevékenységekre vonatkozó uniós taxonómia és [az EBA fenntarthatósági garancia kísérleti kezdeményezése az InvestEU kkv-keretén belül](#).

⁴⁵ Vö. [az energiahatékonysági irányelv javasolt felülvizsgálatának](#) IV. mellékletével.

⁴⁶ Vö. a 2006/112/EK irányelv III. melléklete új 22. pontjával (<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14754-2021-INIT/en/pdf>).

5.4. Piacfelügyelet és a gazdasági szereplők támogatása

A hatékony piacfelügyelet kulcsfontosságú a szabályok megfelelő érvényesítése, a várt előnyök megvalósulása, a vállalkozások egyenlő versenyfeltételeinek biztosítása, a fogyasztók megbízható termékinformációkkal való ellátása, valamint annak biztosítása érdekében, hogy a polgárok, szabályozók és vállalkozások egyaránt bízzanak a keretben.

A piacfelügyelet nemzeti hatáskörbe tartozik, a végrehajtásra és a megfelelésre vonatkozó adatok pedig nem elégségesek, mivel jelenleg nincs jelentéstételi kötelezettség. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján, és amint azt a Számvevőszék 2020. évi környezettudatos tervezési ellenőrzése is megerősítette, **a meg nem felelés jelentős problémát jelent.** Az uniós finanszírozású piacfelügyeleti projekteknél gyakori, hogy a megfelelési problémákat (mind formai, mind tartalmi szempontból)⁴⁷ mutató termékek két számjegyű aránya magas, de ezek közé nem csak olyan súlyos problémák tartoznak, mint a környezettudatos tervezésre vonatkozó minimumkövetelmények be nem tartása, hanem a viszonylag kisebb formai meg nem felelések is, amelyek önkéntes fellépéssel orvosolhatók (például hibás értékek a termékismertető adatlapon). Összességében a becslések szerint **a környezettudatos tervezés és az energiacímkezés révén elérhető potenciális energiamegtakarítás legalább 10 %-a elvész a meg nem felelés miatt,** ami 2020-ban évi 15,3 Mtoe primer energiát (azaz 178 TWh-t) jelentett, **a fogyasztók pedig (a 2020. évi energiaárak alapján) évi 6,4 milliárd EUR nagyságú összeget** költöttek energiaszámlákra. **Ez évi 31 Mt CO₂-egyenérték további kibocsátásnak felel meg, és jelentős bevételkiesést és munkahelyvesztést eredményez az ipar számára.** Ezek az adatok arra engednek következtetni, hogy a tagállamok által a környezettudatos tervezéssel és az energiacímkezéssel kapcsolatos nemzeti piacfelügyeletre fordított szerény források bármilyen kiegészítése rendkívül költséghatékony lenne a keletkező megtérülés szempontjából.

Az elkövetkező időszakban **a Bizottság fokozni fogja a tagállamok támogatását** annak érdekében, hogy hozzájáruljon a piacfelügyelet hatékonyabb és egységesebb alkalmazásához a környezettudatos tervezés és az energiacímkezés terén. Ez a következőket foglalja magában:

- olyan **informatikai eszközök** folyamatos fejlesztése, mint például a piacfelügyeleti információs és kommunikációs rendszer⁴⁸ (ICSMS) és az EPREL, valamint egyéb olyan eszközök támogatása, amelyek például segítenek kezelni az e-kereskedelem piacfelügyeletével és az új ellátási láncokkal kapcsolatos kihívásokat,
- **technikai és logisztikai támogatás az igazgatási együttműködési csoportoknak,**
- **közös vagy összehangolt fellépések és kampányok** finanszírozása,

⁴⁷ Ez volt a helyzet például az EEPLIANT2 projekt keretében 2018–2019-ben ellenőrzött hűtőszekrények esetében. Az EEPLIANT3 projekt 2021. novemberi előzetes eredményei nagyrészt megerősítik ezt, mivel az ellenőrzött termékek **75 %-a** esetében problémák merültek fel a műszaki dokumentációval vagy az online címkézési követelményekkel kapcsolatban, azonban meg kell jegyezni, hogy a termékmintavétel során általánosan alkalmazott kockázatalapú megközelítés miatt az adatok nem feltétlenül teljesen reprezentatívak.

⁴⁸ https://ec.europa.eu/growth/single-market/goods/building-blocks/information-and-communication-system-market-surveillance_en

- **a tagállamokkal folytatott politikai szintű párbeszéd** a piacfelügyelet javításának módjairól, beleértve az általuk rendelkezésre bocsátott erőforrások mértékét,
- a piacfelügyeletet javító **új jogi rendelkezésekre** vonatkozó javaslat a környezettudatos tervezésről szóló rendeletre irányuló javaslat keretében (vö. a fenntartható termékekre vonatkozó kezdeményezéssel),
- egyéb releváns tevékenységek, az európai termékmegfelelőségi hálózat (EUPCN) 2021–2022-es munkaprogramjában tervezetteknek megfelelően, beleértve a vámhatóságok bevonását.

A Bizottság továbbra is **támogatni fogja a gazdasági szereplők megfelelésre irányuló erőfeszítéseit** különböző módokon, például olyan funkcionális postafiókok működtetésével, ahol választ lehet adni a kérdésekre, konkrét útmutató dokumentumokkal, gyakran feltett kérdésekkel, a Bizottság honlapján található információkkal stb. Emellett mérlegelni fogja **egy olyan, ágazat által vezérelt megfeleléstámogatási eszköz létrehozásához szükséges uniós finanszírozás** biztosítását, amely előmozdítja a proaktív tájékoztatási tevékenységeket, és időben célzott segítséget nyújt annak érdekében, hogy a beszállítók és a kiskereskedők könnyebben megértsék és teljesítsék kötelezettségeiket.

5.5. Nemzetközi szempontok és együttműködés

A környezettudatos tervezésre és különösen az energiacímkzésre vonatkozó uniós szakpolitikai intézkedések, valamint a szabályozott termékekre vonatkozó kapcsolódó műszaki szabványok és vizsgálati eljárások **jelentős pozitív hatást gyakoroltak harmadik országokra messze az EU határain túl**⁴⁹.

Egyrészt az EU számos **jelentős kereskedelmi partnere szisztematikusan alkalmazza a környezettudatos tervezésre és/vagy címkzésre vonatkozó uniós szabályokat** az EU-val való különböző kapcsolataiban. Erre különösen **az EGT, a Törökországgal fennálló vámunió és az Energiaközösség** keretében kerül sor. Másrészt a más jelentős exportáló országokban működő gyártóknak mindenképpen meg kell felelniük az uniós követelményeknek ahhoz, hogy áruikat forgalomba hozhassák az uniós piacon, ami viszont motiválhatja és megkönnyítheti az uniós követelményekkel teljesen vagy részben összhangban lévő belföldi követelmények meghatározását. Ugyanakkor fontos, hogy az EU továbbra is megfeleljen a WTO szintjén e tekintetben alkalmazandó szabályoknak.

A termékhatékonysággal kapcsolatos nemzetközi együttműködés szintén befolyásolja a programok világszerte történő fejlesztésének sebességét és irányát. Egyes harmadik országok joghatóságai hasznosnak tartják hasonló vagy azonos követelmények alkalmazását az uniós szabályok kidolgozása terén már elvégzett jelentős munka előnyeinek hasznosítása érdekében. Ugyanakkor **az EU korántsem jár élen minden tekintetben** vagy minden termék tekintetében,

⁴⁹ Study on Impacts of the EU's Ecodesign and Energy/Tyre Labelling Legislation on Third Jurisdictions (Tanulmány a környezettudatos tervezésre, az energiacímkzésre és a gumibroncsok címkzésére vonatkozó uniós jogszabályok harmadik országokra gyakorolt hatásáról), Waide et al, https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/201404_ieel_third_jurisdictions.pdf

így a máshol tett erőfeszítésekből is profitálhat és tanulhat. A szabályozási konvergencia csökkentheti a fontos exportpiacokat és az uniós piacot egyaránt kiszolgáló uniós vállalatok megfelelési és megfelelésértékelési költségeit is. Az ilyen kölcsönösen előnyös cserék előmozdítása érdekében a Bizottság továbbra is támogatja a jól működő, nemzetközi többoldalú termékpolitikai fórumokat, és részt vesz azokon – ilyen például **az IEA energiahatékony végfelhasználású berendezések (4E) technológiai együttműködési programja**⁵⁰ és a **rendkívül hatékony berendezések és készülékek telepítésére (SEAD) irányuló kezdeményezés**⁵¹. Kétoldalú együttműködésre is sor kerül annak érdekében, hogy a partnerországokban felgyorsuljon a környezetbarát tervezésre és az energiacímkezésre vonatkozó bevált gyakorlatok alkalmazása, és világszerte tovább erősödjön a szabályozási konvergencia.

6. KÖVETKEZTETÉS

Az EU környezettudatos tervezési és energiacímkezési programja a világ egyik legnagyobb és legrégebbi ilyen programja, amely a fogyasztók, a vállalkozások és a környezet javát szolgálva kihasználja **az egységes piac erejét** az EU-n belül és kívül egyaránt.

A környezettudatos tervezés/energiacímkezés **jelentősen és egyre nagyobb mértékben hozzájárul az európai zöld megállapodás** és az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomag célkitűzéseire, valamint hasznos a magas energiaárakkal szembesülő fogyasztók szempontjából, akik költségei egyébként sokkal magasabbak lennének: a jelenlegi árak mellett a meglévő szakpolitikák a becslések szerint **évi 250 milliárd EUR-t meghaladó megtakarítást eredményeznek az EU energiateljesítményének számára.**

A célkitűzések és az erőforrások jobb összehangolása érdekében a program folytatásába és megerősítésébe való beruházás **az EU nagyobb rezilienciájába való beruházást is jelenti, hogy az EU jobban ellenálljon a jövőbeli energiaár-válságoknak** és az EU importált fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségével kapcsolatos, az ellátás biztonságát érintő kihívásoknak. Hasonlóképpen, az anyaghatékonyságra, például az újrafeldolgozhatóságra helyezett növekvő hangsúly hozzájárul **az ellátási lánc rezilienciájának** növeléséhez az EU-ban.

Mind többoldalú, mind kétoldalú szinten fokozni kell a nemzetközi együttműködést annak érdekében, hogy világszerte felgyorsuljon a termékek energiahatékonsági programjainak elterjedése, és a fokozott nemzetközi együttműködés az EU és a partnerországok javát szolgálva hozzájárulhat a szabályozási konvergencia javításához is.

Az **energiacímke-köteles termékek európai nyilvántartása (EPREL)** példátlan piaci átláthatóságot biztosít, és új lehetőségeket tár fel az uniós fogyasztók szerepvállalásának növelésére és a velük való együttműködésre. Egyre inkább **eszközként** szolgál majd **a más uniós szakpolitikákban** (zöld taxonómia, az energiahatékonsági irányelv szerinti zöld közbeszerzés, állami ösztönzők, héa-irányelv) a **termékek teljesítményére vonatkozóan a közelmúltban bevezetett feltételrendszer gyakorlati megvalósításához.**

⁵⁰ <https://www.iea-4e.org/>

⁵¹ <https://www.superefficient.org/>

Ez a szakpolitikai terület továbbra is **jelentős lehetőségeket rejt magában** az uniós fogyasztók számára fontos **további, rendkívül költséghatékony előnyök**, a levegőszennyezés csökkentése, valamint az energia- és szén-dioxid-megtakarítás tekintetében, amelyeket egyébként más uniós vagy nemzeti szintű szakpolitikáknak kellene megvalósítaniuk. A meglévő szabályok időben történő felülvizsgálata, a helyes alkalmazás/végrehajtás támogatása, az EPREL fejlesztése és az energiafogyasztást befolyásoló új termékek szabályozásának feltérképezése azonban jelentős erőfeszítéseket igényel.

A Bizottság ezért a fenntartható termékpolitikai csomaggal összefüggésben egyértelműen jelezte, hogy az ambiciózusabb, fenntartható termékpolitika részeként jelentősen növelni kell a környezetbarát tervezési politika végrehajtására elkülönített forrásokat, és felkéri a tagállamokat, hogy tegyék meg ugyanezt a nemzeti piacfelügyeleti erőfeszítéseik tekintetében.